

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto I

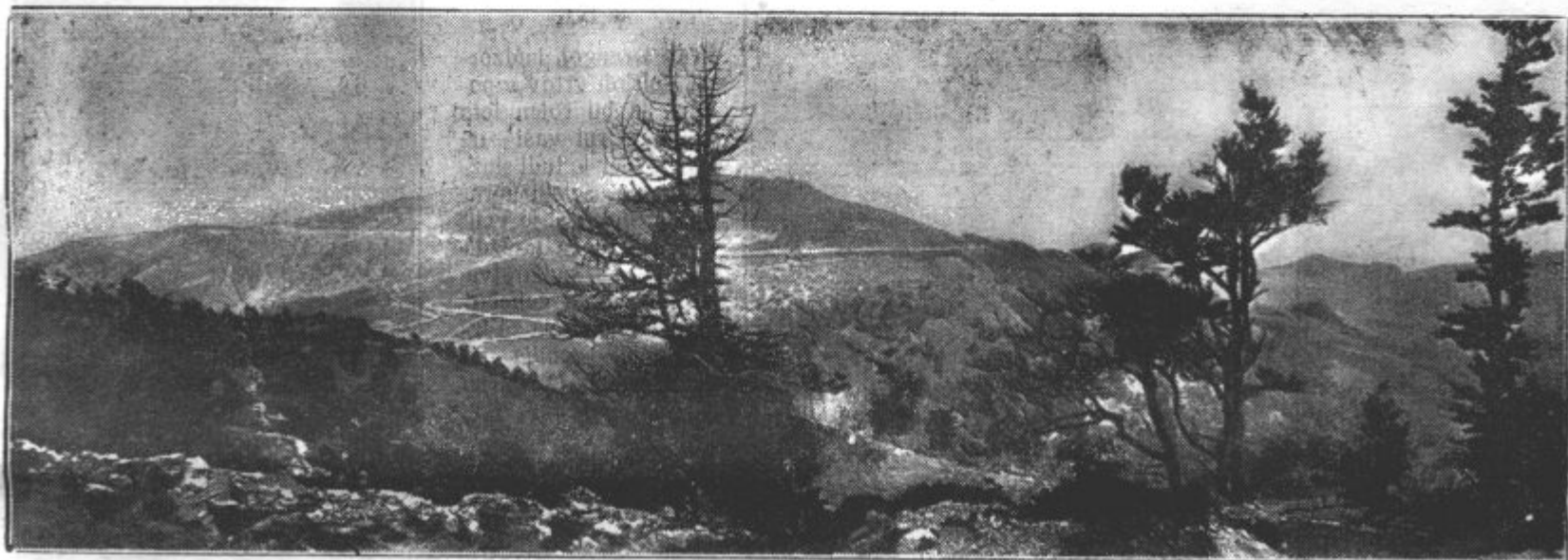
V Ljubljani, dne 24 septembra 1926

Stev. 43

Dve važni zgodovinski obletnici

Kar je bilo narodno čutečih Slovencev so v svetovni vojni kar trepetaje čakali na vojna poročila, Čeprav so bila vsa pisana v korist Avstrije in Nemčije, vendar smo jih precej dobro razumeli, kdaj so rusnična in kdaj zlagana. Kako so krvavele naše duše, ko smo zvedeli leta 1915 tudi iz tujih, vtihotapljenih časopisov, da se je srbska

Med tem pa so prihajale nove antantne čete in naši vrli dobrovoljci, ki so bili ujeti v Rusiji. Ušli so smrti in bili pravzaprav rešeni; po končani vojni bi se bili lahko vrnili kakor mnogi drugi, toda njih narodna zavest jim ni pripustila tega. Zavedali so se, da jim je biti ali nebiti, občutili so, da bi bili vedno sužnji tujcev v lastni domovini in

Pogled na planine Dobro polje in Vetrenik

vojska poražena vsled velikanske premoči Avstrijcev, Nemcev in Bolgarov morala umakniti in da je nastopil strašen umik preko albanških gora. Pričakovali smo, da poseže vmes Italija in jih reši, toda tega nismo dočakali. Srbski vojaki, bolni in ranjeni s kraljem Petrom in prestolonaslednikom na čelu so se umaknili in po dneh hudega trpljenja dosegli grško mesto Solun, kjer je bil zbran precejšen del prijateljske vojske. Deloma so se opomogli že na Krfu, deloma pri Solunu in sredi septembra 1916 smo si že šepetali veselo novico, da slavna srbska armada še obstoja in da je dosegla nove uspehe. Kar trepetali smo od sreče, in bali smo se, da tujci, odnosno naši domačini, ki so se ob avstrijskih zmagah norčevali iz nas, ne opazijo naše sreče, ki smo jo brali med našimi sorodno mislečimi iz oči in lica. Ta novica je bila kmalu potrjena in antantni listi so mnogo pisali o hudih borbah na goratem Kajmakčalanu, kjer so prišli preko visokih planin Srbi zopet na svoja tla in pričeli s hudim, težkim delom. Zmaga izvojevana 12. septembra 1916, prestop na domača tla, je poživel srbsko vojsko. Precej dolgo smo čakali in bil smo posebno nestrpnj baš na novice s solunske fronte.

Kajmakčalan, kjer so Srbi izvojevali prvo veliko zmago.

trajnih držav preko gorskih grebenov Sokola, Dobrega polja in Vetrenika.

Le nad 2000 m visoka planina brez vasi in selišč, nedostopni kameniti pašniki in večno modro južno nebo so bili priča največje sreče srbskih junakov, ko so zopet prestopili mejo izgubljene domovine. Vsa ta sreča naroda se danes izraža v s krvjo posvečenem imenu Kajmakčalan, kakor Kosovo... Adrija...

za to so se odločili, da zmagajo ali umro.

Dve leti za veliko zmago na Kajmakčalanu se je pričela na razširjeni solunski fronti nova ofenziva, ki je bila pravzaprav merodajna odločitev svetovne vojne. Sredi septembra 1918 so pokazale prvič na svetu srbske čete rama ob ramo s hrvatskimi in slovenskimi dobrovoljci, kaj da zmore jugoslovenska vojska.

Strahovit je bil napad in silno odporni so bili Bolgari v svojih gorskih pozicijah, ki so pa koncem koncev le podlegli neustrašenemu nasprotniku. Prihiteli so Nemci in Avstrijci na pomoč, toda ni je bilo sile, ki bi mogla zadržati naše čete. Pa tudi Francozi so se borili kakor levi in kmalu je bežala celokupna armada cen-

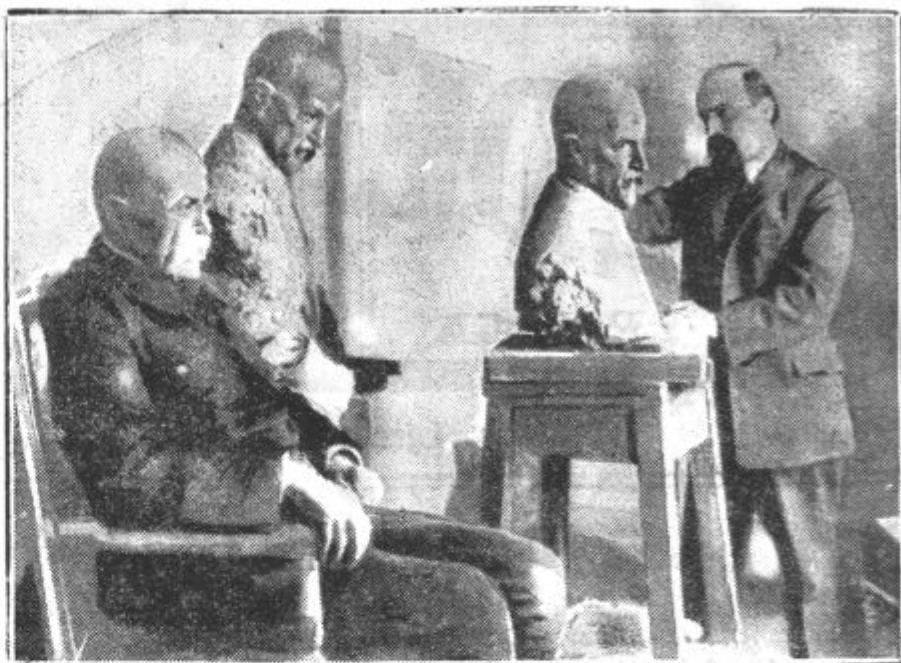

Na levi:

Vojvoda Stepa Stepanović, sivolasi srbski vojskovođa iz turške, bolgarske in svetovne vojne, je izvoljen za dosmrtnega predsednika Narodne Odrane, društva, ki ima oči povsod, kjer pretj domovini nevarnost.

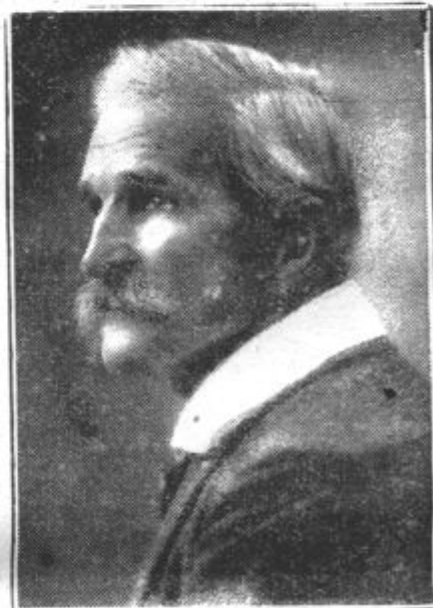
Na desni:

Jugosloven Ivan Meštrović, najslavnejši kipar na svetu, izdeluje kip prezidenta češkoslovaške republike Masaryka, ki ga vidimo sedeti na levi, da omogoči našemu umetniku (na desni) bolj pogoditi podobnost.

Planina Sokol, slavna radi srbske zmage leta 1918.

Fran Črnagoj, nadzornik šolskih vrtov v pokoju, je bil rojen leta 1865 v Črni vasi na Barju, kjer je tudi služboval kot šolski upravitelj. Stekel si je velike zasluge za povzdigo našega sadjarstva, vrtnarstva in čebelarstva, posebno pa za izboljšanje zemlje na ljubljanskem Barju. Njegov pogreb na Viču je najlepše svedočil, kako so delavnega moža spoštovali vsi krogi.

Članice Kola jugoslovenskih sester v Štepanji vasi pri Ljubljani z gospo Franjo dr. Tavčarjevo v sredini. Društvo uživa radi svoje velike dobrodelnosti največji sloves.

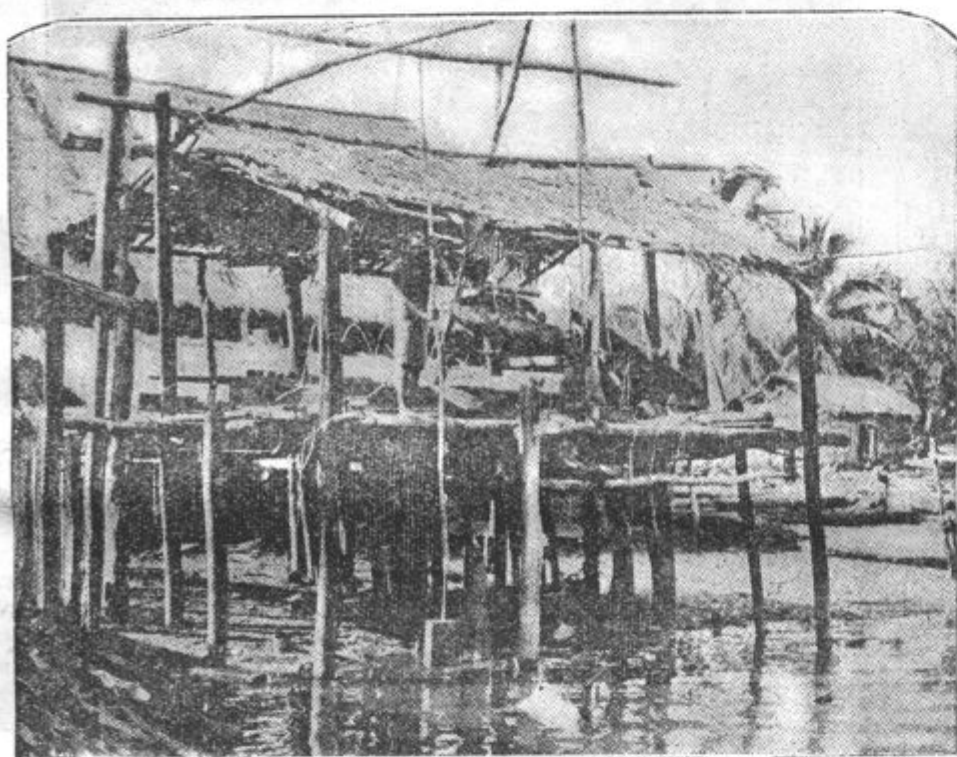
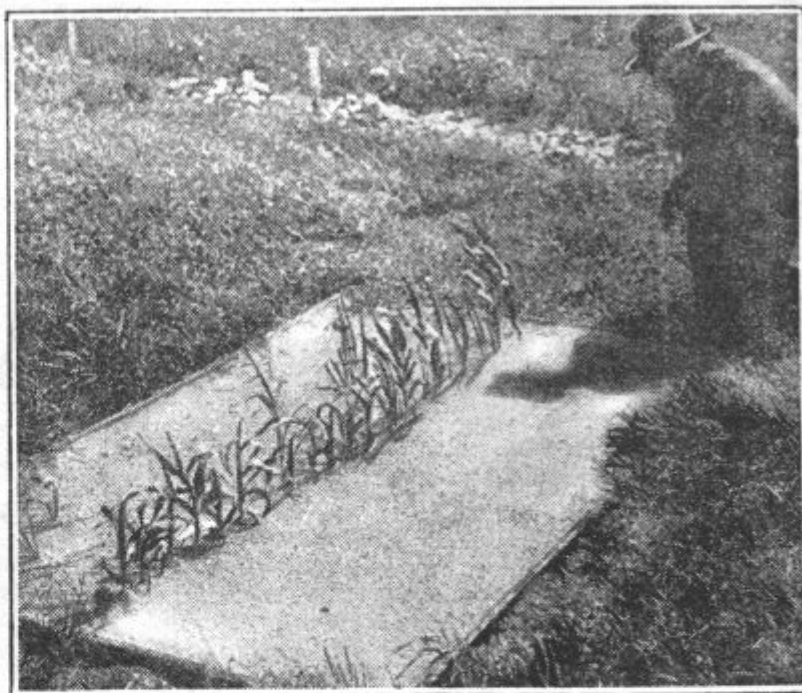
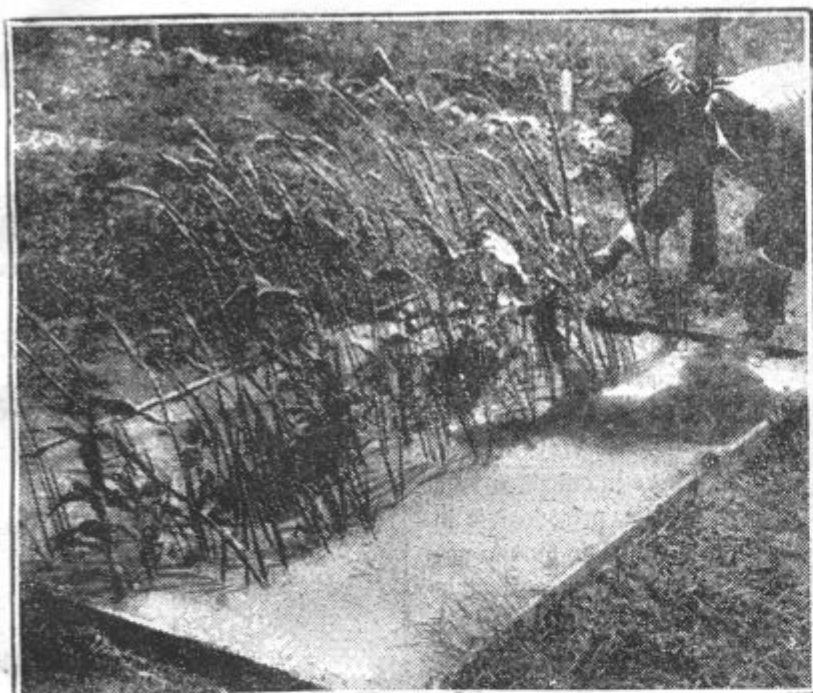
Matko Kante, posebno Primorcem znani bivši šolski nadzornik in neustrašen bорец za pravice slovenskega jezika, pa tudi pri prebivalstvu ljubljanskega in kamniškega okraja priljubljeni šolski nadzornik, je te dni proslavil svojo 70 letnico.

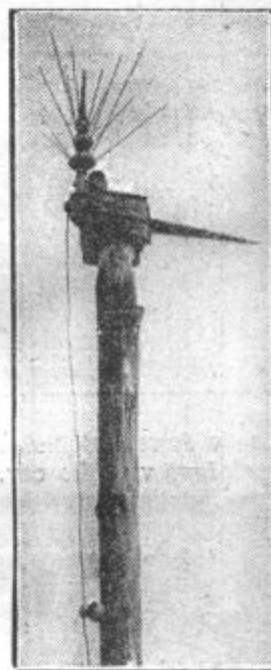
Pobita tolpa kačakov, ki je začetkom septembra udrla iz Albanije v okolico Prizrena, kjer je brez usmiljenja ropala, požigala in morila. Tolpo se je junaškim orožnikom po težkem tri ure trajajočem boju posrečilo pobiti.

Stresemann, zunanji minister Nemčije, ki je sprejeta kot članica v Društvo narodov v Ženevi,

Električno gnojenje nam kažeta gorenji dve sliki. Električno tako-rekoč sesa iz zraka in jo po žici dovaja v zemljo majhen magnet, ki je nataknen na kakih 10 m visok, navaden lesén drog. To enostavno pripravo vidimo na naši mali sliki na levi strani. Zgoraj na levi pa vidimo poskusno gredo s pšenico in ržjo, ki je na ta način gnojena z elektriko — na desni pa gredo z enako zemljo v bližini, kamor ni napeljana iz zraka pridobljena elektrika, a je bila ob istem času posejana s pšenico in ržjo. Na električno gnojeni njivici je žito že v cvetu, na desni gredici ima pa brez elektrike šele komaj po nekaj listov.

Na levi:

Hiše na kolenh na Borneju, največjem otoku na svetu, kjer ljudje radi vročine ne rabijo zidanih hiš. V podobnih hišah so bivali tudi prvi stanovalci na ljubljanskem barju, ko je bilo še plitko jezero.

Na desni:

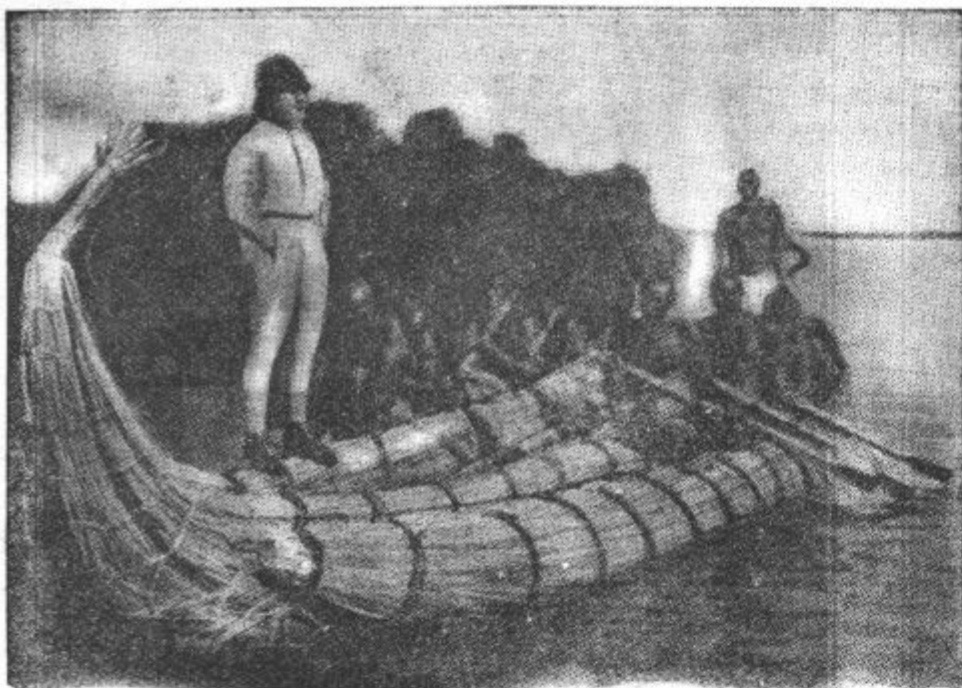
Kampanja pri Rimu. Na sliki vidimo življenje na tej močvirni in nezdravi ravnini okoli večnega mesta, v kotu pa ovčarja s teh velikih pašnikov.

Na levi:

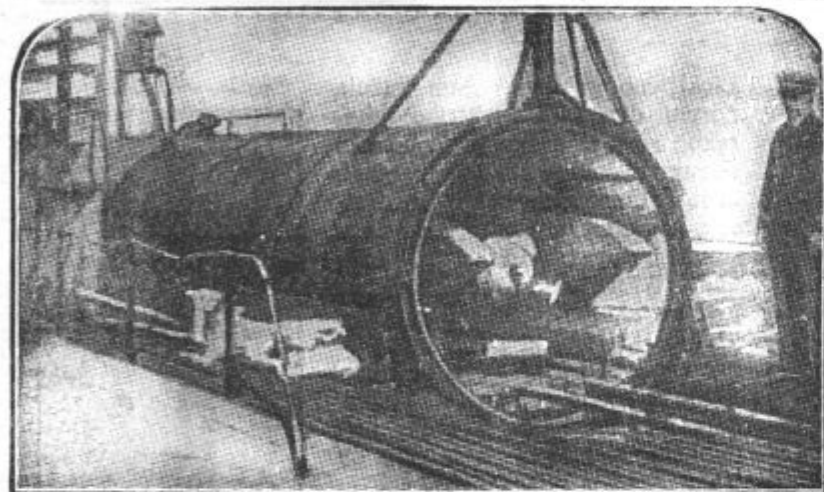
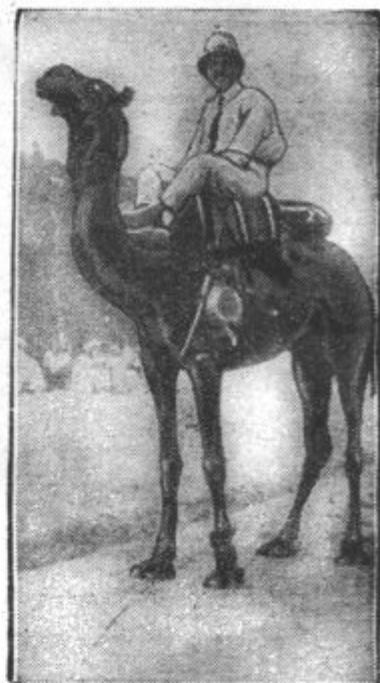
Mož z zobotrebem, kakoršne so rabili pred stoletji: bili so kot šilo zaviti močni železni kavli, ki so jih nosili plemenitaši - kot nakit obešene na verižicah okrog vratu. Šele pred desetletji so prišli v veljavo naši leseni zobotrebci, s katerim zalagajo velik del sveta pridni izdelovalci naše »sühe robe« iz okolice Ribnice, Suhe Krajine in prebivalci ob velikih turjaških gozdovih, katere trebijo leščevja, kapčevja, brinja ter drugega grmovja in iz njih izdelujejo v ogromnih množinah to, vsakemu človeku potrebno pripravo, kar donša revnejšim prav lep zaslužek.

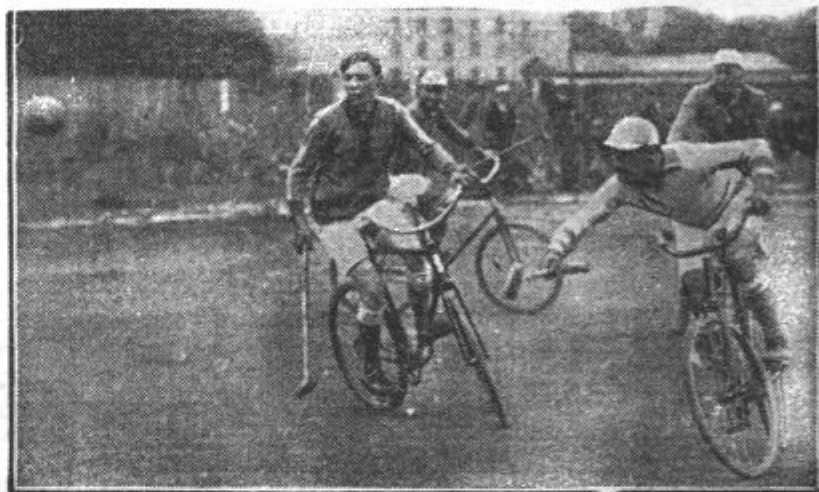
lovalci naše »sühe robe« iz okolice Ribnice, Suhe Krajine in prebivalci ob velikih turjaških gozdovih, katere trebijo leščevja, kapčevja, brinja ter drugega grmovja in iz njih izdelujejo v ogromnih množinah to, vsakemu človeku potrebno pripravo, kar donša revnejšim prav lep zaslužek.

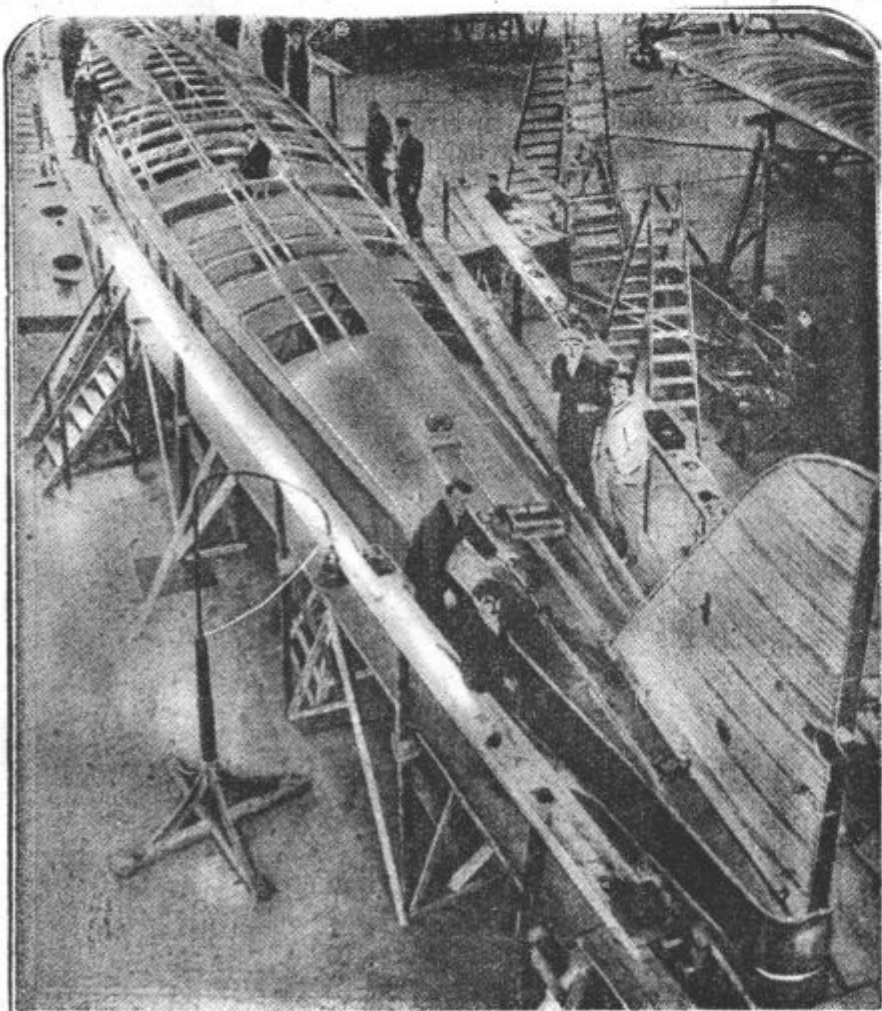
Francoski kapetan de Boyve na trudapolnem popotovanju po Afriki. Na desni jaha kamele po nepregledni puščavi, na levi pa se vozi s čolnom, ki ga je sam napravil iz papirusovega ličja in je v njem prebrodil nad 600 km. Z največjimi napori je prepotoval najnedostopnejše kraje srednje Afrike in odkril za zemljepisje, prirodopisje in narodopisje mnogo novega o tem še malo znanem delu sveta.

Letalo v morski globini. Malo letalo je razstavljeno na posamezne dele zložene v veliko cev. Če se podmornica dvigne na površino, letalec sestavi letalo in se dvigne z njim v zrak.

Kako bjejo v Ameriki kolesarji žogo.

Najnovejša modna norost so slike na ženskih nogah. Slika nam kaže slikarja pri delu.

Na desni:

Trup velikanskega pomorskega letala, ki lahko plava po morju in se z valov dvigne v zrak. Opremljeno bo z dvema motorjema po 1000 konjskih sil in je namenjeno za popotovanje po zraku čez morje med Španijo in Južno Ameriko,